

KIERUNKOWSKAZ

Zmotoryzowane informacje krajoznawcze

maj 2023

Nr. 2

CIEKAWOSTKI Z RODZINNYCH STRON

Trwają prace na kolejnymi trasami questowymi w tej chwili testowanych jest aż 8 takich wycieczek.

O ich oficjalnej inauguracji będziemy was informować na naszej klubowej stronie FB.

O KSIĘŻNEJ LUDGARDZIE

Ulica Ludgardy – ulica znajduje się w Poznaniu na Starym Mieście. Spytacie a kto to?

Księżniczka meklemburska Ludgarda była pierwszą żoną księcia wielkopolskiego, później króla Polski Przemysła II. Zrzędzeniem losu nie dała ona swemu mężowi tak oczekiwanego potomka i następcy. Według legendy, została z tego powodu za wiedzą małżonka 14 XII 1283 r. uduszona przez zbirów w łaźni znajdującej się u podnóża poznańskiego zamku. Nie pomogły błagania i prośby o litość. Źródła historyczne podają jednak, że miejscem śmierci księżnej było Gniezno; w tamtejszej katedrze została też pochowana.

Czy wiecie że ...

Wielkopolska przez wieki była zagłębiem młynarstwa. Na około 20 tys. wiatraków istniejących w dawnej Rzeczypospolitej aż 12 tysięcy stało w Wielkopolsce. Do dzisiaj przetrwało ich około setki, z czego 50 możemy zobaczyć podróżując Wielkopolskim Szlakiem Wiatracznym.

Z tych najbardziej znanych wymienić należy:

- wiatraki w Osiecznej – znane z bitwy pod wiatrakami w czasie Powstania Wielkopolskiego 1918-1919,
- wiatraki w Moraczewie – sąsiadujące z obiektami z początków Państwa Polskiego,
- czy śmigielskie Serwacy i Pankracy.

Ze Śmigłem wiąże się też historia 99 wiatraków. Jak głosi opowieść gdy wznoszono w okolicy setny wiatrak przedziwnym zrzędzeniem losu inny płonął i tak ich liczba nigdy nie osiągnęła setki.

W MAJU

X Ogólnopolski Zlot Turystów Zmotoryzowanych „Szlakiem Warowni Jurajskich” DKTM PTTK Dąbrowa Górnicza. Zaplanowany na dzień **7 maja** – jest już jego regulamin.

49 Centralny Zlot Przodowników Turystyki Motorowej PTTK – Grudziądz 2023 PTTK „Klimek” Grudziądz – ta trzydniowa impreza zaplanowana jest na dni **19-21.maja**. Mamy już 2 załogi wybierające się na ten rajd. Uwaga! Zgłoszenia były do 19.kwietnia więc chętnych prosimy o niezwłoczny kontakt by ocenić czy są jeszcze miejsca na tę imprezę.

Zgłoszenia prosimy przesyłać na adres

KIERUNKOWSKAZ.PKM@wp.pl

ODZNAKA KRAJOZNAWCZA POLSKI

W kanonie ww. oznaki swoją reprezentację ma też Wielkopolska. Na jej czele stoi miasto Poznań – to grupa „najciekawsze miasta”. Wśród parków znajdziemy Wielkopolski Park Narodowy. Wśród obiektów kategorii „C” jest też klika perełek. Znalazły się tu:

- Gołuchów k. Kalisza – głąz św. Jadwigi
- Pobiedziska – skansen miniatur
- Stary Licheń – sanktuarium maryjne.

W kolejnych numerach przedstawiać będziemy wszystkie wielkopolskie obiekty z kanonu.

W tym wydaniu na stronie 3 przedstawimy pierwszy z nich czyli głąz św. Jadwigi.

POZNAŃSKĄ GWARĄ

40 lat temu na antenie poznańskiego radia pojawił się po raz pierwszy Stary Marych. Postać stworzona przez Juliusza Kubla stała się synonimem poznańskiej gwary i przyczyniła się do jej popularności. W rolę Marycha wcielił się związany z Poznaniem krakowianin Marian Pogasz. Ożywił on postać Marycha w niedościgniony sposób aż do swojej śmierci w roku 1999.

W roku 2001 w centrum miasta odsłonięto pomnik Starego Marycha a dotknięcie kierownicy jego *kufty* przynosi *szczyńście i kapuche*.

XXIV Ogólnopolski Rajd Turystów Zmotoryzowanych Bzinica Nowa

„Poszła Karolinka do Gogolina, Poszła Karolinka do Gogolina, A Karliczek za nią, jak za piękną Panią z flaszczką wina” tą śląską pieśń ludową już w roku 1863 zamieścił w swym dziele etnolog Julius Roger. Czy wesoła piosenka o zalotach Karlika do Karolinki to tylko okazja do prezentacji zdolności przedszkolaków i śląskiego folkloru. Otóż nie! Historia niespełnionego romansu wydarzyła się naprawdę i nie dotyczyła wcale młodych dziewczyny i chłopca. Karoline Kleinert mieszkała przed II Wojną Światową w opolskiej wiosce Bzinica Nowa. Doczekała się liczego potomstwa i w chwilach o których opowiada piosenka miała już ponad 50 lat. Karliczkiem zaś był starszy od niej o 18 lat Fryderyk Kaliczek jeden z założycieli wsi.

Na ile „smalił do niej cholewki” dokładnie nie wiadomo. Historie romansów były wówczas na tyle wstydliwe w odczuciu społecznym, że otwarcie nigdy nie podejmowano rozmów na ten temat.

Historia życia Karolinki zakończyła się niestety tragicznie. Pewnego dnia wracała z pola z synem powoząc końmi, kiedy jej sąsiad gajowy Czampel wyskoczył ze strzelbą z domu. Był poirytowany zachowaniem swojej żony i wyczekiwał z oddali jej powrotu. Kiedy usłyszał zawołanie Karolinki gwałtownie się odwrócił i wtedy strzelba wypaliła. Kobieta zginęła na miejscu 13 czerwca 1939 r. Prerażony wypadkiem Czampel popełnił samobójstwo. Grób Karoliny do dziś znajduje się w miejscowości na husyckim cmentarzu. Ale to dalej nie koniec...

Poniekąd szczęśliwe zakończenie tej miłosnej historii nastąpiło w kolejnym pokoleniu. Jedna z córek Karoliny wyszła za mąż za Karola, najmłodszego syna Karliczka. Elfyda Zajęc powiedziała, że szczęście, które Karolinie i Karliczkowi nie było dane, znalazły ich dzieci, a jej rodzice.

To właśnie na tym rajdzie poznaliśmy prawdziwą Karolinę i piękno Ziemi Opolskiej.

KRAJOZNAWCZO - GŁAZ ŚW. JADWIGI W GOŁUCHOWIE

W Gołuchowskim lesie, nieopodal zamku, spoczywa największy głaz narzutowy w Wielkopolsce. Ma 22 m obwodu, 6,5 m szerokości, 8,5 m długości oraz 3,5 m wysokości, z czego 2 m spoczywają w ziemi. Jego niezwykle walory dostrzeżono już w 1888 r. kiedy został objęty ochroną jako obiekt przyrody nieożywionej.

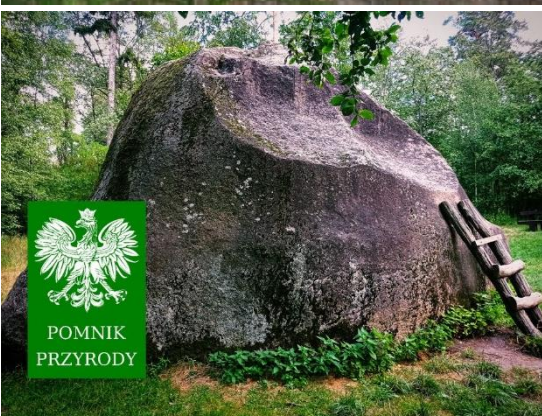
Jak się znalazł pod Gołuchowem? Oto jego historia.

Kaliskim czartom mocno dokuczał rozkwitający na tych ziemiach wraz z Kaliszem kult Maryi. Był w diabelskim oku przysłowiową solą. Dlatego też zebrali się one na wielką naradę i podjęły decyzję. „Najlepiej zburzyć tę ich świątynię i będzie spokój” – uradziły.

Wybrano zatem trzech najbardziej rosnących osiłeków, których wysłano w góry po jakiś ogromny głaz, którym dałoby się zburzyć maryjną świątynię. I rzeczywiście, polecili jeszcze tej samej nocy. Długo wybierali odpowiedni kamień, aż w końcu z trudem ogromnym dźwignęli zdobycz.

Powrót nie był już taki prosty, bo kamień ciężył okropnie. Wydawało się, że z każdą chwilą staje się coraz cięższy i cięższy. I kiedy już zbliżali się do Kalisza pojawił się pierwszy promień wschodzącego słońca. W tej samej chwili zapiał pierwszy kogut, a na ten sygnał, jak wiadomo, przestają działać diabelskie moce. Upuścili więc głaz i czmychnęli z powrotem do piekieł. Kamień spadając ze znacznej wysokości wrył się głęboko w ziemię tak, że nikt już potem nie dał rady go unieść. I pozostał tu na wieki, a pobożny lud nadał mu imię św. Jadwigi.

Głaz jest łatwo dostępny. Od głównej drogi krajowej nr 12 dzieli go zaledwie ścieżka o długości 2 km.

CZERWCOWE ZAPOWIEDZI

Wakacje już tuż, tuż. Dlatego dziś przedstawiamy czerwcowy plan imprez wg harmonogramu ZG KTM PTTK. Wasze zgłoszenia chęci udziału w imprezach prosimy przysyłać do dnia 19 maja. Tradycyjnie prosimy zgłoszenia osobiste w klubie (każdy piątek w siedzibie klubu w godzinach 18-19.00) lub kierować na adres:

KIERUNKOWSKAZ.PKM@wp.pl

CZERWIEC				
czerwiec 2023	Questowo poznajemy Wielkopolskę PKM PTTK „Przemysław” Poznań	Wielkopolska	klubowa	93/23
02-04.06. 2023	IV Rajd Szczytami Gór Polski KTM PTTK „Tajfun-Poraj”		klubowa	112/23
04.06 2023	Ognisko KTM Zryw TKM PTTK „Zryw” Prudnik	Kozia Góra	klubowa	122./23
08- 11.06. 2023	XVII Wyprawa Krajoznawcza „Kierunek Park Narodowy” PTTK „Klimek” Grudziądz	PN Ujście Warty	klubowa	133/23
10-11.06. 2023	69 Ogólnopolski Nocny Rajd Świętokrzyski - trasa motorowa KTM PTTK „Wicher” Radom		ogólnopolska	36/23
11.06. 2023	Rajd „Drawa - 2023” KTM PTTK „Oktawa” Choszczno	Drawno	klubowa	23/22
11.06. 2023	Klubowy Rajd z Okazji 26-ej Rocznicy Powstania KTM „Gołoborze” Kielce KTM PTTK „Gołoborze” Kielce		klubowa	63/23
11-17.06. 2023	XL Ogólnopolski Rajd Szlakami Obrońców Granic – „Bieszczady 2023” KTM PTTK „Motomedyk” Płock współorganizator z RSW		ogólnopolska	150/23
15-20.06. 2023	Trzecie „Wianki z Jankiem” Wyprawa krajoznawcza do źródeł Wisły PTTK „Klimek” Grudziądz		klubowa	134/23
17-18.06. 2023	Złot motorowy „Noc Kupały” KTM PTTK „Ursus” Warszawa	Tułowice	regionalna	51/23
17-18.06. 2023	V Porajski Rajd Jurajski o Puchar Wójta Gminy Poraj KTM PTTK „Tajfun-Poraj”		ogólnopolska	113/23
11.06. 2022	Rodzinna Wycieczka Motorowa „Poznajemy Pałuki do Źródeł rzeki Gasawki” Pałucki KTM PTTK w Żninie		klubowa	127/23
18.06. 2023	XXV Krajoznawczy Rajd w Nieznane PKM PTTK „Przemysław” Poznań	Wielkopolska	klubowa	92/23
24.06. 2023	„Powitanie Lata” KTM PTTK „Kolumbus” Łódź - Polesie	Turystyczny Rajd Motorowy	klubowa	17/23
24-25.06. 2023	XVI Ogólnopolski Złot Turystów Zmotoryzowanych „Wokół Pustyni Błędownskiej” DKTM PTTK Dąbrowa Górnicza		ogólnopolska	142/23

NAJCIEKAWIEJ ZAPOWIADAJĄCE SIĘ TO ...

Przyrodniczo: wyprawa PTTK Klimek Grudziądz czyli „kierunek Park Narodowy” – Park Ujście Warty w dniach 08-11.06.2023. Rozlewiska ujścia Warty do Odry są naprawdę rozległe i zapierające dech królestwo ptaków. Tuż przy nich znajduje się Twierdza Kostrzyn i Stare Miasto Kostrzyn.

Niesamowicie: Nocny Rajd Świętokrzyski KTM PTTK Wicher Radom w dniach 10-11.06.2023

Najbardziej okazale: Porajski Rajd Jurajski KTM PTTK Tajfun Poraj w dniach 17-18.06.2023. Od lat jest to impreza z wielkim rozmachem.